

**នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ
នៃអង្គជំនុំជម្រះវិសាមញ្ញក្នុងតុលាការកម្ពុជា**

សំណុំរឿងលេខ: ០០២/១៩-០៩-២០០៧-អ.វ.ត.ក-ក.ស.ច.ស (អង្គជំនុំជម្រះ)
ឈ្មោះសំណុំរឿង: ខៀវ សំផន
ដាក់តម្កល់ជូន: អង្គបុរេជំនុំជម្រះ
កាលបរិច្ឆេទដាក់ឯកសារ: ២១ សីហា ២០០៨
ភាគីអ្នកតម្កល់: ក្រុមការពារក្តី
ភាសា: ភាសាបារាំង (ភាសាដើម) និង ភាសាខ្មែរ (បកប្រែក្រៅផ្លូវការ)
ប្រភេទឯកសារ: សាធារណៈ

ឯកសារទទួល
DOCUMENT RECEIVED/DOCUMENT REÇU
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ (Date of receipt/Date de reception): 21 / 1 / Aug / 2008
ម៉ោង (Time/Heures): 10 : 10
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé du dossier: UELT ARUN

**សេចក្តីជូនដំណឹងអំពីគោលនិហាររបស់ក្រុមការពារក្តីនៃអង្គបុរេជំនុំជម្រះ
ទាក់ទងនឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់លោក ខៀវ សំផន
ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចយុទ្ធសាស្ត្របណ្តោះអាសន្ន**

បញ្ជូនដោយ:
មេធាវីរបស់លោក ខៀវ សំផន
លោក ស សុវាណ
លោក Jacques VERGÈS

អ្នកជំនួយការ:
MOREAU Charlotte
សេង សុជាតា

បញ្ជូនទៅ:
ចៅក្រមអង្គបុរេជំនុំជម្រះ
លោក ប្រាក់ គឹមសាន
លោក នីយ ផុល
លោក ហួត វុធី
លោកស្រី Katinka LAHUIS
លោក Rowan DOWNING

ការិយាល័យសហព្រះរាជអាជ្ញា
លោកស្រី ជា លាង
លោក Robert PETIT

ឯកសារបានបញ្ជូនតាមប្រព័ន្ធបញ្ជាតិ
CERTIFIED COPY/COPIE CERTIFIÉE CONFORME
ថ្ងៃ ខែ ឆ្នាំ នៃការបញ្ជាក់ (Certified Date/Date de certification): 21 / 1 / Aug / 2008
មន្ត្រីទទួលបន្ទុកសំណុំរឿង/Case File Officer/L'agent chargé du dossier: SANN RADA

ជូនចំពោះអង្គបុរេជំនុំជម្រះ

I. សេចក្តីផ្តើម

1. សវនាការបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នបានប្រព្រឹត្តទៅ នៅថ្ងៃទី២៣ ខែមេសា ឆ្នាំ ២០០៨។ នៅក្នុងសវនាការនោះ លោក ខៀវ សំផន បានសុំពន្យារពេលសវនាការ ដោយលើកហេតុ ផលថា មេធាវីបរទេសរបស់គាត់មិនអាចការពារក្តីឱ្យគាត់បាន ដោយសារតែមិនមានឯកសារសំណុំ រឿងព្រហ្មទណ្ឌជាភាសាបារាំង។ នៅថ្ងៃដដែលនោះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានចេញសេចក្តីសម្រេចពន្យារ ពេលសវនាការ “ទៅថ្ងៃក្រោយ ដោយនឹងធ្វើការជូនដំណឹងតាមក្រោយ”¹។
2. នៅថ្ងៃទី១៥ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៨ ក្រុមមេធាវីការពារក្តីរបស់លោក ខៀវ សំផន បានទទួលសេចក្តី បង្គាប់របស់អង្គបុរេជំនុំជម្រះទាក់ទងនឹងបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នដែលបាន ពន្យារពេល² ដែលក្នុងនោះ អង្គបុរេជំនុំជម្រះបង្គាប់ឱ្យ ជនត្រូវចោទ និង/ឬ សហមេធាវីការពារក្តី របស់ខ្លួនមេធាវីរបស់ជនត្រូវចោទ បង្ហាញ ជំហររបស់ខ្លួនចំពោះបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ ក្នុងរយៈពេលប្រាំ ពីរ (៧) ថ្ងៃ ដោយគិតចាប់ពីថ្ងៃជូនដំណឹងអំពីសេចក្តីបង្គាប់នេះ។

II. ការព្រឹត្តិការណ៍នីតិវិធី និង ការទាក់ទង

3. នៅក្នុងសវនាការបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងការឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្នកាលពីថ្ងៃទី២៣ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៨ មេធាវីបរទេសរបស់លោក ខៀវ សំផន បានលើកឡើងថា គាត់មិនអាចមើលសំណុំរឿងនៅក្នុងភាសា ដែលគាត់យល់បាន គឺមានន័យថាគាត់មិនអាចមើលនូវរាល់ឯកសារនៃសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌជាភាសា បារាំងបាន³។ ក៏ប៉ុន្តែ ភាសាបារាំងក៏ជាភាសាការងារជាផ្លូវការមួយក្នុងចំណោមភាសាការងារជាផ្លូវ ការរបស់ អ.វ.ត.ក ដែរ⁴។ គួរកត់សម្គាល់ថា បញ្ហានៃការបកប្រែជាភាសាបារាំងនេះ ក៏ត្រូវបានលើក

¹ សេចក្តីសម្រេច ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៨ លើសំណើសុំពន្យារពេលសវនាការលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាឃុំខ្លួន បណ្តោះអាសន្ន ឯកសារតុលាការ C26/I/25, ERN 00180593។

² សេចក្តីបង្គាប់ដល់មេធាវីការពារក្តី ស្តីពីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងចំពោះដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ឯកសារតុលាការ C26/I/27 ERN 00212356។

³ កំណត់ហេតុសវនាការ ថ្ងៃទី២៣ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៨ អំពីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ឯកសារ តុលាការ C26/I/26, ERN 00208469។

⁴ មាត្រា ២៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងរវាងអង្គការសហប្រជាជាតិនិងប្រទេសកម្ពុជា ហើយមានចែងឡើងវិញនៅមាត្រា ៤៥ ថ្មី នៃ ច្បាប់ស្តីពី អ.វ.ត.ក។

ឡើងរួចមកហើយផងដែរ ដោយមេធាវីដែលនេះ នៅចំពោះមុខសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតរបស់ អ.វ.ត.ក នៅក្នុងពេលសាកសួរចម្លើយថ្ងៃទី១៤ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ២០០៨^៥។

4. នៅថ្ងៃដែលនោះ យោងតាមសំណើរបស់លោក ខៀវ សំផន អង្គបុរេជំនុំជម្រះបានសម្រេចពន្យារ ពេលសវនាការ “ទៅថ្ងៃក្រោយ ដោយនឹងធ្វើការជូនដំណឹងតាមក្រោយ”។

5. បន្ទាប់មកទៀត គឺរយៈពេលជាងមួយខែក្រោយពីសវនាការលើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍នេះ ក្រុមមេធាវីការពារ ក្តីរបស់លោក ខៀវ សំផន បានសួរទៅប្រធានផ្នែកគ្រប់គ្រងតុលាការថា តើឯកសារសំណុំរឿងរបស់ លោក ខៀវ សំផន ត្រូវបានគេបកប្រែជិតចប់ហើយឬនៅ^៦។ រហូតមកទល់ពេលនេះ យើងខ្ញុំពុំទាន់បាន ទទួលចម្លើយឡើយ។

6. ក្រោយមកទៀត គឺនៅថ្ងៃទី១៩ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៨ សហចៅក្រមស៊ើបអង្កេតបានចេញដីកាសម្រេច បដិសេធចំពោះសំណើសុំបកប្រែទាំងស្រុងនូវឯកសារសំណុំរឿងរបស់លោក ខៀវ សំផន^៧។ ក្រុម ការពារក្តីបានប្រកាសប្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកានេះ នៅថ្ងៃទី៣០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៨ ហើយបានដាក់ សារណាបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍របស់ខ្លួន នៅចំពោះមុខអង្គបុរេជំនុំជម្រះ នៅថ្ងៃទី២២ ខែកក្កដា ឆ្នាំ២០០៨^៨។ លើសពីនេះទៅទៀត កាលពីពេលថ្មីៗនេះ គឺនៅថ្ងៃទី១១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៨ ក្រុមការពារក្តីបានដាក់ ពាក្យសុំឱ្យមានសវនាការជាសាធារណៈ អំពីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការបដិសេធការបកប្រែជា ភាសាបារាំងនូវឯកសារសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌរបស់លោក ខៀវ សំផន^៩។

7. អវត្តមាននៃការបកប្រែឯកសារសំណុំរឿងជាភាសាបារាំង គឺជាបញ្ហាដ៏សំខាន់មួយសម្រាប់ក្រុមមេធាវី ការពារក្តី ដូចដែលលោក ខៀវ សំផន និងមេធាវីបរទេសរបស់គាត់ បានលើកឡើងនៅក្នុងសវនាការ

⁵ រឿងក្តី ខៀវ សំផន “កំណត់ហេតុសួរចម្លើយ” ឯកសារតុលាការ D75, ERN 00164223។

⁶ សេចក្តីចម្លងសំបុត្រដែលបានផ្ញើទៅលោក គូនី ក្រាញ់ ទាក់ទងនឹងបញ្ហាបកប្រែ ចុះថ្ងៃទី៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៨ ហើយដែល បានផ្ញើទៅសហចៅក្រមស៊ើបអង្កេត នៅថ្ងៃទី៩ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៨ ឯកសារតុលាការ A185, ERN 00195273។

⁷ “ដីកាសម្រេចស្តីពីសិទ្ធិ និងកាតព្វកិច្ចរបស់ភាគី ទាក់ទងនឹងការបកប្រែ” ឯកសារតុលាការ A190, ERN 00196931។

⁸ “សារណាបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការបដិសេធចំពោះសំណើសុំបកប្រែឯកសារសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌរបស់លោក ខៀវ សំផន” ឯកសារតុលាការ A190/I/1, ERN 00207411។

⁹ “ពាក្យសុំឱ្យមានសវនាការជាសាធារណៈស្តីពីបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងការបដិសេធការបកប្រែសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌរបស់ លោក ខៀវ សំផន” ឯកសារតុលាការ A190/I/2, ERN 00210289។

ថ្ងៃទី២៣ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៨¹⁰។ ដោយហេតុដូច្នោះ អវត្តមាននៃការបកប្រែគឺជាមូលហេតុដើមនិង
សារវន្តនៃសំណើសុំពន្យារពេលសវនាការរបស់លោក ខៀវ សំផន ដោយរង់ចាំឱ្យមានការបកប្រែ
កសាងសំណុំរឿងព្រហ្មទណ្ឌរបស់គាត់ជាភាសាបារាំង។

- 8. ផ្តែ រហូតមកទល់ពេលនេះ ពុំមានឯកសារសំណុំរឿងណាមួយត្រូវបានបកប្រែនោះទេ ហើយដោយ
ហេតុដូច្នោះ បញ្ហាគឺនៅតែមានលក្ខណៈទាំងស្រុងដដែល។ ដរាបណាមិនមានឯកសារសំណុំរឿងជា
ភាសាបារាំង ដែលជាភាសាការងារជាផ្លូវការមួយក្នុងចំណោមភាសាការងារជាផ្លូវការផ្សេងទៀតនោះ
លោក ខៀវ សំផន នៅតែបាត់បង់មេធាវីបរទេសរបស់គាត់ ដើម្បីការពារក្តីឱ្យគាត់។ ដូច្នោះ សិទ្ធិ
ការពារខ្លួនរបស់លោក ខៀវ សំផន ត្រូវបានគេមិនអើពើនិងធ្វើមិនដឹងមិនឮ ដោយមិនអាចប្រកែក
បានឡើយ។

III. សេចក្តីសន្និដ្ឋាន

- 9. វាយផ្អែកលើអង្គហេតុ និងមូលហេតុដូចបានជម្រាបជូនខាងលើនេះ យើងខ្ញុំសូមប្រកាន់យកនូវគោល
ហរដ៏ម៉ឺងម៉ាត់របស់យើងដដែល គឺការទាមទារឱ្យមានការបកប្រែទាំងស្រុងនូវឯកសារសំណុំរឿង
ព្រហ្មទណ្ឌរបស់លោក ខៀវ សំផន។ ដរាបណាការបកប្រែមិនត្រូវបានគេធ្វើទេនោះ សហមេធាវី
ការពារក្តីនឹងពុំអាចធ្វើកិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយតុលាការបានឡើយ។

- 10. វាយហេតុដូច្នោះ សហមេធាវីការពារក្តី ព្រមទាំងជនត្រូវចោទ សូមស្នើដោយទទួលទៅអង្គបុរេជំនុំ
ជម្រះ មេត្តាពិនិត្យលទ្ធភាពឱ្យមានការបកប្រែជាអាទិភាព។ បើមិនដូច្នោះទេ ការឃុំខ្លួនលោក ខៀវ
សំផន នឹងមិនមានមូលដ្ឋានច្បាប់នោះទេ ដោយហេតុថារហូតមកទល់នឹងពេលនេះ មេធាវីបរទេស
របស់គាត់ពុំដឹងថាតើកូនក្តីរបស់គាត់ត្រូវបានឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ដោយបទចោទប្រកាន់ណាមួយ
ឡើយ។

ធ្វើនៅភ្នំពេញ ថ្ងៃទី២១ ខែសីហា ឆ្នាំ២០០៨
សម្រាប់សហមេធាវីការពារក្តីរបស់លោក ខៀវ សំផន

មេធាវី ស សុវាន

¹⁰ កំណត់ហេតុសវនាការថ្ងៃទី២៣ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៨ លើបណ្តឹងឧទ្ធរណ៍ប្រឆាំងនឹងដីកាសម្រេចឃុំខ្លួនបណ្តោះអាសន្ន ទំព័រទី
២ និង ៤ ឯកសារតុលាការ C26/I/26, ERN 00208469។